

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)
11 iulie st. v.
23 iulie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 28.

ANUL XXIX.
1893.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.
Pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Un léc pentru copilăria noastră.

Conferență ținută la Ateneul din București.

(Urmare.)

Astfel, in giuru-ș, asprul judecător al stării noastre actuale ș-a creat, intr'a sa vastă inchipuire, un noian de reuțăți, un potop de viții, din care ênsuș n'a știut cum să mai scape. Atunci cu ton funebru, cu viersul intunecat, par c'ar fi eșit din cealaltă lume, dl Hașdêu ne-a vestit apropiata și neînlaturata noastră peire.

Mie, unuia, om al vieții positive și fôrte puțin dedat cu sinistrele profetii și cu ori-ce taine pe care mintea-mi nu pôte, in mod practic, să le deslege, mie mi s'a părut atunci că aud, ca intr'un vis de spaimă, resunând jalnic la urechile mele lugubrele proorocii ale lui Ieremia din Scriptură:

«Iată! iată! relele vin dela limbi peste limbi, și volbură mare iêsă dela marginele pământului. Și veți fi răniți de Domnul dintr'o parte a pământului vostru și până intr'altă parte; și morții voștri nu se vor îngropă, ci cu fața in tină vor zăcă pe pământ! In deșert strigă-veți, voi păstori ai turmei, și veți clicui de jale! iar voi, berbeci ai oilor, in deșert ve veți tânguș, căci s'au plinit dîlele vóstre spre junghere și veți căde toți ca berbecii aleși! Păstorii nu vor mai avé unde să fugă, și mântuire nu va mai fi nici berbecilor, nici oilor!»

Și adecă intreb acum serios:

Ôre intr'adevăr crede dl Hașdêu, unul din fruntașii berbeci ai oilor, că noi in 1892, acilea am ajuns? Și chiar când așa ar crede, apoi nu vede dsa nici un mijloc de a ne întôrce pe căi mai bune, mai sânetóse?

Avem minte copilărescă, ne dîce dlui, dar nu ne invetă cum să ne-o întărim! Sîntem rei ca copiii: dar nu ne spune decă reutatea copiilor se pôte indreptă. — Sîntem p'aci p'aci să perim de bóla noastră copilărescă; dar dlui nu vine să ne ajute cu nici un léc de vindecare.

De unde un așa neinduplecat egoism? De unde un pesimism așa de îndêrtnic; ele intrec cu mult pe ale lui Zola și Schopenhauer, a căror prematură cultivare ne-a fost așa strașnic impunită.

Pôte că la tóte aceste intrebări, chiar de ar fi ele indiscrete, dl Hașdêu va voi să nu ne lase pe noi toți cei din 1892, fără mângăiere. Cât despre mine, m'am incumetăat a luă cuvêntul in numele unui public intreg, tare intrigat de a vedé pe unul din corifeii actualei culturi româneșci, năpustindu-se de-odată cu urgie asupra națiunei sale, care, bună rea cum este, dovedeșce pe tot momentul, in timpul de față, că n'are alt gând, nici altă preocupatiune mai mare, decăt acelea de a se perfecționă pe fieșce și mai mult in desvoltarea ei culturală.

Prin câte am spus până acum, socotesc că, cu bună credință, mi-am răfuit semile in privința ciudatei și pârțitôrei aprețuiri a stării noastre

sociale, espusă de colegul meu in Academie, din universitate și din Ateneu, de stimatul dl Hașdêu.

Am făcut acêsta, ca o datorie impusă de credințele mele, intru care, de astă dată, me deosebesc cu totul de dlui. Intr'adevăr, eu nu cred despre noi in 1892 intocmai cum a spus dlui că sîntem; apoi sînt de părere că ori ce reutate am mai păstrat in noi, acea se pôte vindecă, decă nu ađi, dar mâne; că acea reutate nu provine din spiritul nostru copilăresc, ci din contra

DR. LAZAR DOKICI.

din vechi bolesne, încă nestêrpite, dar care se pot stêrpi; iar mai presus de toate, eu cred că noi, acum mai mult decât ori când, avem în inimele noastre semență de viață, și chiar de o viață mult mai bună și mai spornică decât a fost cea din trecut.

Totul este să nimerim lecul potrivit, care să ne curețe de rele, să ne limpedească de păcate, să ne întrezeze cât mai curând și să ne chezășuiască pentru ani îndelungi, tăria unei depline înfloriri, în existența noastră națională.

Acel lec, pe care nu pretinsei noastre copilării se cade să-l aplicăm, ci printre copiii noștri să-l răspândim cu imbelșugare, acel lec eu n'am voit până acum să-l numesc, pentru ca fiecare din dvostre, pe tăcute să-mi răspundă cu ochii, cu mințea, cu inima, că acela este numai, și nu poate fi altul decât o creștere morală, inteléptă, temeinică, practică și adevărat națională a copiilor și a tinerimei noastre!

Dacă cineva mai cunoșce altul, apoi vină să ni-l destăinuiească!

Cât despre mine, cu indestulare me mulțumesc cu acesta... ba încă mai și adaog cu siguranță că altul mai bun nu se va găsi.

De bun, e bun; nu e indoiélă! Toți recunosc aceasta. Dar óre este el tot așa lesne de pus în lucrare, cât e de bun și de folositor?

Iată o cestiune, ce merită să fie acum cercetată!... Dar mai înteu, să ne înțelegem.

N'am cătuș de puțin gândul, dómnelor și domnilor, să ve fac, aci la Ateneu, o disertațiune, nici lungă, nici scurtă, asupra pedagogiei și a folóselor ei. Cine intră aci ca să petrecă o oră, de sigur nici la o clasă de sérá pentru adulți, nici la o întrunire electorală, nici la o adunare de acționari nu pretinde să ia parte. Dela o coferință literară nu se cere nimic dogmatic, nimic care să ațte pasiunile politice, nimic care să atingă interesele băneșci.

Obosirea mîntii cu amênunte tehnice, cu polemice arđtore séu cu calcule interesate, acea ostenélă a minții e curat perđarea unei conferențe la Ateneu.

O idee drépră și nouă (dēcă se póte), originală și folositoare (ceea ce nu strică), espusă lámurit, (acesta satisfăce) séu măiestreț impodobită (acesta încântă); iată cū ce se mulțumeșce publicul, totdeauna îngăduitor al Ateneului nostru.

Nu știu din toate acestea cu ce o să ve alegeți din vorbirea mea de astă sérá. În ori-ce cas, nu ve pré temeți, dómnelor și domnilor. N'am să ve fac, în jumétatea de oră, pe cât mai am să ve țiu aci pe loc, un curs ex professo de pedagogie, cu anexele ei complinitoré, didactica și metodologia. N'am să ve vorbesc nici despre Amos Comenius și archiepiscopul Fénelon, nici despre J. J. Rousseau și Pestallozzi, nici despre Bell și Lancaster, nici despre Jocotot și Diesterweg, nici despre o mulțime de alte celebrități pedagogice, pe care totă lumea cu prisos le cunoșce. Canonul mineiului pedagogic vi l'am sfêrșit cu acest lunguleț pomelnic.

Dar, spre compensare, me voi oprí un mment — (căci îmi stă în gât și me inécă), — asupra unei tagme locale, cu mult mai puțin renumită. Este aceea a atător profesori și profesóre, care, în mai toate școlele noastre secundare, invétă pe copii pedagogia pe de rost, cum i-ar invétă Tatăl nostru și Tabla lui Pythagora și cu această zadarnică și timpitoare imbăcsire a minții tinerilor băeți și fete, își inchipuiesc, — o nesocotii! — că-i pregătesc anume ca să fie buni dascáli!

Pedagogia, redusă la această unică și costelivă formă este o adevărată iazmă pentru mine! O urêsc din toate puterile sufletului, ca o bólă endemică, ce, de vre-o douedeci de ani incóce, bântuie nemilostiv nenorocita noastră țéră. Aș da mult ca s'o pot stêrpi din rădęcina. Aș primí bucuros rolul de filoxeră a purei pedagogii teoretice.

O Dómne! pedepseșce-i reu, pe cealaltă lume în Tártar, pe toți aceia cari au introdus în școlele noastre o asemenea ineptie. Să le fie pedepsă de a invétă pe dinafară din scórtă până'n scórtă, toate manualele de pedagogie câte s'au tipărit aci în țéră la noi... ba chiar... (ingrozitor canon!) și pe toate cele care s'au scris dincolo peste munți, în Ardeal, în Banat și Bucovina.

Vai! mari nepricepuți au fost aceia — Dumneșeu să-i ierte! — cari au cređut că deschid o cale de progres în invétămêntul nostru, vêrind în programele școlare numai noțiunile abstracte ale unor procederi pedagogice, a căror valóre se manifestă acolo numai unde ele sînt puse în practică!

Ce ați đice, bună-óră, de omul care s'ar deprinde mereu să facă în aer mișcările inotului, fără de a intră vre-odată în apă? Acesta ar fi inotatul teoretic.

Ce părere ați avé despre arhitectul care a cetit numai în carte și a privit numai în figuri cum se clădeșce o casă, dar în viața lui n'a vêđut cum se aședă, la binale, cărămida și varul, grindile și căpriorelele. Acesta s'ar chemá zidărie și dulgherie teoretice.

Ce gust ar puté să aibă pânea brutarului care, fără de a pune vre-odată mâna ca să frământé făina, s'ar mărđiní în studiul de pe carte al plămădirei aluatului. El ar produce negreșit franzelă teoretică.

La ce fómete, la ce surpări de ziduri, la ce inecuri prăpăstioșe, putem să ne așteptăm dela asemenea meșteri!

De altminteri, așa se întâmplă mai totdeauna pe lume când un lucru e făcut numai pe jumétate. El rămâne fără folos, iar vremea ce i s'a consacrat e o vreme cu totul perdută. Óre ce s'a ales, de atâția mari de ani, din lecțiunile de pedagogie teoretică, predate prin școlele noastre? — Fum séu fumuri! — răsipă de timp! răsipă de bani.

Totuș, dēcă pe trunchiul sterp al pedagogiei teoretice, venim să altoim practica acestei doctrine; dēcă pe lângă studiarea principiilor abstracte, facem cu aceiași elevi aplicarea acelor regule prin deprinderi la profesorat în scólă, atunci eu unul îndată me impac cu întregul complex al invétămêntului pedagogic și deviu chiar cel mai convins și cel mai credicios al lui adept.

În această calitate, ve rog să-mi mai dați voie acum, dómnelor și domnilor, a ve spune, încât se póte mai puțin cuvinte, ceea ce eu aștept, pentru vindecarea tuturor rănilor noastre sociale, dela acel lec ce în școlele de tot soiul se împărtășeșce obștei juvenile, dar care, numai în școlele pedagogice, séu altminteri đise normale, mai curat se plămădeșce, ca în niște laboratorii speciale.

(Va urmá.)

A. ODOBESCU.

Copilul trăeșce în viitor, bêtránul în trecut, dar cumintele în prezent.

*

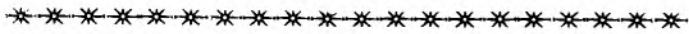
Când o femeie e frumoșă, e lesne să pară deștéptă.

D e c ă

Decă n'ar mai fi uitarea
Pentru rănile din pept:
Spuneți care fericire
Aș pute să mai aștept?

Decă n'ar mai fi mormântul,
Pentru-aceia cari disper:
Spuneți, ajutor și milă
Cum aș mai pute să cer?

CAROL SCROB.

C u ș c a l e u l u i .

Comedie in versuri intr'un act, după Henri de Bornier.

(Urmare.)

LORDUL.

Crești tu asta, dragă Nelly? Vești? E rëndul teu, me
iértá.

Uite... inima-mi acuma îți deschid. De și se cértá
Intre ele doue gânduri ca să-ți spuie tot, ori nu,
Eu nimic nu-ți voi ascunde, Nelly. — Nelly, m'auđi tu?
Ími ești dragă ca lumina ochilor, — tu simți, așá e?
Sunt și aspru, tun și fulger; dar costița ta bălae
Mult ími place când, pe umeri, căpușoru-ți mítitel
Mi se culcă... Ar vré par' că să me apere cu el
De atâtea gânduri negre ce-mi intunecá simțirea.
Drag mi-e glasul teu la care mi se 'mprășcie máhnirea;
Dragi mi-s ochii tei in care ceruri fără nori resfrangi,
Bunátatea ta mi-e dragă, — tu in ea pe toți ne strîngi.
Timpuria ta prudentá dragá-mi este... Ea e, care
Ími infrânge judecata... Da, eu sînt copilul mare:
Adineauri chiar, din lucruri ce deplâng neincetat,
Mi-ai făcut o jucárie și eu, Nelly... m'am jucat.

NELLY.

Mulțumesc, iubite vere, mulțumesc. A mea iubire
In cuvintele acestea își găsește-o resplátire.

LORDUL.

Fruntea ta, copilá dragá; vin, dá-mi fruntea-ți scump odor.

NELLY (*șieși.*)

Me sărutá... N'a fost încă pán' acum desmierdător
Nici odatá-așá... (*vide.*) E vreme, scump epítrop, a!..
e vreme

Lui sir John să-i scriu d'acuma.

(*Inaintând spre eșire.*)

De-astă dată nu te teme
Că nu-i scriu... Séu, de-i mai bine, să trimet pe cineva
Să-l poftéscá-ací degrabá... Vești? E timp când poți
uitá,

Și când nu... Așá e vere? Uite-alerg și viu indatá!

(*In fugă restórná fotoliul stâng.*)

Ci tăcere-ací pe banca opoșiției odatá!... (*ese ridénd.*)

Scena III.

LORDUL (*singur.*)

Drágálaș copil! Cât farmec! Are 'ntr'un amestec rar,
Spirít ca un drac și suflet ca de ánger, — mare dar
Dela cer. — Deșteptáciunea-i este tot ce me uimeșce.
Ce femeie fără sémén intr'o díl... Și prețueșce

Cât comóra cea mai scumpá pentr'un bun bărbat. O! da,
Ei, atât de drágálașá și de veselá, ai da
Un bărbat care să fie demn de dênșá, grija-mi este.
Inse cine-ar fi acela, pe-a mea díná din poveste
Tot așá s'o prețuiescá de adânc precum fac eu?
Cui să-i fie-atát de dragá, cât e sufletului meu?
Și să díci, că cine șcie ce bogat și prost din fire,
Frumușel la chip, de dênșá o să aibá fericire?!..
Inima-i, atât de simplá, nu va șci deosebí,
Și va suferí pe urmă până când se va sdrobí...
— Ea să sufere?... Ce vorbá! Nu-s ací de mai 'nainte?
Pentru ce s'aștept primejdii și-apoi să m'arát? Cuminte
E, s'o iau... Ce díc? Uit óre că bétrán aș fi pré mult
Pentru-așá tesaur tiner?!... Prea bétrán? — A nul s'ascult
Glasul inimei mai bine, căci, de ce esagerare?
La etatea mea, n'am chipul de bétrán de loc, ími pare...
Sigur, decá tinereța mi-am uitat necontentit
Că-s bétrán nu insemnézá, dar că sînt imbétránit...
Sufleteșci furtuni și lupte, intristári, și tóte-amare,
Mi-au pus cércáne de flacári de la ochi. Iar brațul tare
Al politiceí, cu lanțuri astfel cum m'au ferecat,
Dilele mi-a ars și tóte noptile mi-au devorat.
La amarnice regrete se condamnă-aceia care.
A șciut ce-i sărutarea astei curtesane. Mare
E deșártáciunea vieții! Ađi, ce-a supraviețuit
Gloriei visate-odată? făr' de vreme 'mbétránit,
Inimá pustie, — iatá! Tinere bétrán Edwarde
Ce aștepți?...

Scena IV.

LORDUL, NELLY.

NELLY.

Scrisórea asta...

LORDUL (*îi zimbeșce, luând-o.*) (*A parte.*)

Când o véd... ací me
arde...

— Pentru mine? (*o desface neglígent.*)

NELLY.

Da. In mână mi s'a díș s'o 'ncredințez
Și cum veđi, recomandarea tocm' așá o și urmez.

LORDUL *cu indiferență* (*scoténd-o din plic.*)

Dela cine-o fi?

NELLY.

Vecinul sir Bistrup îți scrie-mi pare.

LORDUL.

Ce plăcut băiat. Ni-i rudá, vэр, așá-ceva... — Ce are
Ađi cu noi? (*citeșce, de-odată incrunță sprâncenile.*)
Ei, șcii cá-i nostim?

NELLY.

Ce e?

LORDUL.

Nu-i nimic.

NELLY.

Ba da;

Nu véd eu după sprâncene?

LORDUL.

Nu-i nimic...

NELLY.

Nu me purtá

Cu-amágiri ca pe-o copilá...

LORDUL.

Ce e dreptul se cuvine...
Ar fi reu de nu ți-aș spune și-apoi o să riți, știu bine...

NELLY.

Ol milord...

LORDUL.

Bistrup îți cere mâna... foarte respectuos...

NELLY.

Cu adevărat?... (privește de câteva ori pe furis la el,
par' c'ar fi plănuiind ceva, apoi cu prefăcătorie.)

Deu, vere, ești de tot neomenos.

Pretendenții mei, cum? astfel îi primești? Ai idurare,
Nu se cade ca să stingem némul lor din lume. (A parte.)

Pare

Mânios... Dar ca să aflu... câtă să-l mai necăjesc...

— Scump epitrop! scump epitrop! scump epitrop!...

LORDUL (serios.)

Nu
glumesc,

Nu glumí nici tu, copilă, căci aici nu 'ncape gluma.

N'o să poți iubi pe omul ce ți se presintă-acuma.

NELLY (aceeași atitudine.)

Să-l iubesc, nu ăic acésta; dar, ori cum, ar trebui

Să vėd lucrul mai de-aprópe ca să pot și chibzuí.

LORDUL (serios.)

Fie, să vedem de-aprópe: cercetare de rigóre.

Pe Bistrup să ni-l descósem dela cap pân' la picióre.

NELLY.

Nu ăiceai mai adineauri, că e prea plăcut băiat?

LORDUL.

Ca băiat, nu inse, Nelly, și ca soț. — Te-a speriat?

NELLY.

Îmi permiți? — Bistrup își are némul vechiu și pré ilustru.

LORDUL.

Fericire pentru dēnsul, căci e singurul seu lustru!

NELLY.

Are frate lord...

LORDUL.

Veđi asta-i: frate-seu!

NELLY.

El e apoi,

Baronet.

LORDUL (cu necas și mai nervos.)

Al cine nu e astăđi baronet la noi!

NELLY.

An, la curse, mi se pare, épa lui a fost vestită,

Căci a intrecut pe calul lui Lord Fosc...

LORDUL (cu ironie, nervos.)

Ce bună viță! ..

NELLY.

A călătorit...

LORDUL.

El singur?

NELLY.

Righi, Blanc el i-a vėđut...

Și-a pierdut și-un căne-acolo...

LORDUL.

Nu, dulăul l'a pierdut...

NELLY.

Are bună 'nfățișare: lucru fórte la ivelă.

E distins, frumos de pică...

LORDUL.

Da, frumos, fără 'ndoielă,

Ca un imbecil...

NELLY.

Vėd bine că nu poți a-l mistuí...

LORDUL.

Tie inse, drag ți-e óre peste cât ar trebui

Să arăți?

NELLY.

Nu chiar atăta... dar îi fac și lui dreptate.

LORDUL.

Te felicit; in tot cazul o să iei celebritate!

NELLY.

Ol încă nu...

LORDUL.

Dimpotrivă, o să-l iei cât mai curėnd...

Nu cu voia mea de sigur...

NELLY.

Cum vėd eu, ți-ai pus in gând

Să-l refuzi...

LORDUL.

Pe el, pe altul, pe or care o să-mi pară
Că-i va semėná...

NELLY.

Ol dómne, dar atunci e foc și pară!
Mult timp o să stau tot fată!...

LORDUL.

Veđi nenorocire?

NELLY (a parte.)

Deu?

— Scump epitrop! scump epitrop! scump epitrop!

LORDUL.

Sfatu
meu

E, că pentru vėrsta-ți, Nelly, așteptarea-i nimerită.

Tu, aci de toță lumea ești nespuse de mult iubită.

Mumă-ta e pentru tine bună fără margini; ea

Numai voia ta îți face, pururea, copila mea.

Cât privește 'ngăduirea, trece-l altul cu vederea,

Cum trec eu, așă-e? Spune!

NELLY.

Fie, ca să-ți fac plăcerea.

LORDUL.

Ca să-mi faci plăcerea, Nelly? Cum? tu póte te 'ndoești?

NELLY.

Vrei să-ți spun?... M'ascultți?... Ei, uite, o să-ți spun...

LORDUL.

Tot ce voiești...

Tot, cu inimă curată...

(Va urmá.)

RADULESCU-NIGER.

Carmen Sylva între copii.

Boieldieu și dama neagră.

Schiță de F. L.

Când Adrian Boieldieu, mai apoi ajuns renumitul compozitor al frumoasei opere «Dama albă», a plecat la 1795 ca june de nouesprezece ani, dela Rouen, cetatea sa natală, la Paris, având la sine partitura unei mici opere comice, pe al cărei succes el își pusese toate speranțele sale, unele autorități musicale, între cari Cherubini și Kreutzer, către care se adresase, i spuseră că opera lui nu e de nici o treabă și el trebui, să se convingă, că părerea acestor cunoscători eră adevărată. Pentru ca să-și pótă duce existența, el se vedu necesitat, a se face acordător de pianuri, de óre ce ca profesor de musică nu putuse aflá îndată ocupațiune.

De altcum pe atunci domniá in Paris o viétă musicală fórté viuá. Trecuse anul după căderea guvernului terorist. Capitala respirá acum mái ușor după atâtea atrocități și se întorcea iarás spre arta veselá.

Intr'o înainte de amiédí, pe când el tocmai se cugetá cu ingrigire, că de unde să ia bani, ca să-și pótă plăti prándul, de óre-ce credit nu mai avea de mult, primí in mansarda sa visita unei camariere îmbrăcatá in doliu, care-l rugá să plece îndată cu dēnsa in vecinătate numai, ca să acordeze un clavier la stăpána ei, domnișóra Rosa Regnaud. Fórté inveselit de a puté câştigá o bagetelá, el urmă îndată invitării și fu condus de camarierá la o casá mare, acărei proprietară trebuie că erá fórté bogată, ceea ce o probá somptuósa mobilitură a camerelor. Inse tóte aveau un aspect sombru și trist. Imbrăcăminteá mobilelor și portierele erau de colóre închisá, și tóte cadrele erau învelite cu crep negru.

Intr'un salonaș sta pianul, un instrument prețios, inse fórté discordat. Se părea că de mult nu cântase nimenea pe el. Boieldieu se apucá îndată cu zel la lucru. Camariera îl părăsise și nu mai erá nimenea in salon. Acésta nici nu putea fi surprindător, de óre-ce știut e, că nu e nici o plăcere a ascultá, cum se acordézá un clavier.

Pentru ca să se convingá decă lucrul seu erá reușit, după ce terminá cu acordarea, începú Boieldieu a cântá. El erá un virtuos escelent. Sunetul plin al instrumentului îl încântá. Mai întéiu cântá ceva vesel și apoi o melodie simplá melancolicá.

De-odată el auđi o suspinare inádușită. Repede își intrerupse cântarea, își întórse capul și zări o damá palidá, îmbrăcatá in doliu adânc.

Cam perplecs se sculá junele pianist de pe taburet și-și făcú complimentul seu.

— Domnul meu, — díse dama, — am auđit mai întéiu veselul dtale joc de clavier și m'am grăbit ací ca să-ți spun, că in acéstá casá de doliu nu sânt permise tonurile vesele. Dar apoi ți-ai schimbat jocul și eu am auđit melancolica cântare, pe care odiniórá nefericita mea sorá o iubiá atât de mult și o cântá așa des. Prin acésta mi-ai mișcat sufletul fórté adânc.

Boieldieu îngâná câteva scuse perplecse.

— Vei fi observat deja, domnul meu, — continuá dama, — că totul in casa acésta e învelit in doliu! Portretele familiare și ale tuturor rudeniilor mele sânt cernite. Inse totuș voiesc să-ți arát chipul aceleia, care odiniórá șcicia să cânte acea melodie melancolicá tot așa de frumos și pētrundător ca și dtal!

Dēnsa ridicá vëlul de pe chipul, ce erá atērnat

pe părete deasupra pianului și junele artist vedu portretul minunat picturat al unei fete tinere, frumoase, care părea cam melancolicá.

— E soru-mea, — díse dama îmbrăcatá in negru, — ea e nefericita Cecilia Regnaud, care voiesc să ajungá o martirá ca Gharlota Corday și in faptá a și devenit.

Când Robespierre ajunsese la culmea puterii sale, au fost întreprinse doue atentate la viétá sa. Pentru prima órá de cătrá un bărbat anume L'Amiral, acărui încercare de omor inse n'a reușit. El a fost guilotinat. Al doilea atentat a voit să-l întreprindá o fatá tinerá — Cecilia Regnaud; — dar n'apucá să-l facá, pentru că prin urgența nerábdătoare cu care cerea să pótă vorbi cu Robespierre in locuința sa, deveni suspectá. O arestará și aflará la ea doue pumnale. La interogatoriu ea nu făcú nici un secret din intențiunea ce o avusese. — Sânt regalistá, — díse ea, — și nu voiesc ca Francia să fie și mai departe guvernată de I. Robespierre și Jacobinii sei insetați de sänge! Ea muri cu un curagiu neobicinuit lovitá de cuțitul guilotinei. In destinul ei crunt au fost inse incurcate mai tóte rudeniile ei. Unii din ei serviau cu distincțiune in armatele republicane. Se presupuse inse, că ei au fost inițiați in planul de omor al fetei, — ei au fost arestați toți și guilotinați! Așá raportézá in conglásuire Thiers, Lacretelle, Mignet și alți istorici ai revoluțiunei franceze in marele lor opere istorice, despre acest cas. Numai sora Ceciliei, Rosa, care din fericire se refugiase in străinătate, scăpase de furia urmării și de mórte. După căderea și executarea lui Robespierre, ea se reintórse in Francia, ca singurá moștenitoare a tuturor rudeniilor sale.

— M'am decis, să me ocup iarás cu musica, pentru ca prin ea să-mi alin pe cât se póte durerea și jalea mea, — díse ea continuând lui Boieldieu. Indelung a fost pianul Ceciliei amuțit; și nici nu e permis să se cânte vre-odată pe el ceva vesel. După ce am auđit jocul dtale, am primit o bună impresiune despre talentul dtale musical. Dta nu ești un acordator ordinar de plane, ci un artist adevărat. Voiești să fii profesorul meu? Câte-odată vei avé să-mi cânti si compozițiuni mai grele.

De sine se n'ntelege, că Boieldieu primí acest ofert favorabil și după acésta el căpétá și mai multe școlărițe și școlari. Atențiunea se îndreptá asupra lui și el primí o profesurá la conservator.

In anul 1803 el urmă unei chemări ca maestru de capelá la St. Petersburg și a petrecut noue ani in Rusia. Apoi se reintórse la Paris unde creá frumoșele sale opere între care și «Dama albá», care i duse renumele in tótá lumea. Pe «dama cea neagrá» inse, care l'a adus pentru prima órá pe calea fericirii, nu o a uitat in tótá viétá sa, ci i-a păstrat totdauna o suvenir pliná de recunoșcintá.

CAMIL B. ..

Proverbe.

- E mică pusta pentru cel care șcie să alerge. (Unguresc.)
 *
 Absența e o mórte scurtá. (Rusesc.)
 *
 Cine recunoșce că greșeșce, e om cinstit. (Francez.)
 *
 Cine-și așteptá mórtea, o vede de doue ori. (Englezesc.)

Căsătoria in trei scene.

SCENA I.

(*El și Ea. Amândoi sunt săraci. Părinții lor nu-i invoesc să se ia. Mulțumită insee Măriței celei cu picioroale late și cu obraji trandafirii pot să se întâlnească sub copacii grădinei părințești.*)

El (sărutând încodată mâna Ei.) Aglae!

Ea. Mitică!

El. De ce nu pot să-ți spui cât te iubesc!

Ea. Tot mai mult te iubesc eu.

El. Numai când sunt lângă tine trăesc!

Ea. Mitică!

El. Aglae!

Ea. Să fii al meu e tot ce mai doresc.

El. Nu voi nimic decât să te-am pe tine. Și părinții noștri gândesc să ne despartă!... Cum pot fi așa de cruzi!

Ea. Vai!

El. Ei nu se gândesc decât la bani!... Auzi?... bani! Ce ne trebuie noue bani?

Ea. Nu ne trebuie nimic!

El. O bucată de pâine ne va fi de ajuns.

Ea. O bucată mică.

El. Și un bordeiu.

Ea. Un bordeiu depărtat de lume.

El. Unde vom fi numai amândoi.

Ea. Cu mulți copaci prin pregiur.

El. Aglae!

Ea. Mitică!

El. Și-apoi odată tu a mea, ce nu voi fi în stare a face, îmboldit de iubirea ta? Voi face aur din piatră, diamante din năsip, îți voi ridică palate, vei fi cea mai frumoasă, cea mai râvnită femeie!

Ea. O! nu, nu lucș, nu petreceri, nu palate. Iubirea noastră și alt nimic. Eu me voi mulțumi cu o rochie de stambă, cu ceea-ce o fi: urêsc gățela, urêsc lumea.

El. Ești mai mult decât un ânger! Ce sânt celelalte femei pe lângă tine?

Ea. Țic că tu nu semeni cu nici un bărbat.

El. Celelalte sânt cochete.

Ea. Vanitose.

El. Musturose.

Ea. Cheluitore.

El. Înșelătore.

Ea. Eu nu voi fi ca ele!...

El. Tu!? (o strînge în brațe.)

Ea. Mitică!

Ea. Aglae!

SCENA II.

(*El și Ea au sburat pe neprinsă veste din cuibul părințesc și s'au căsătorit. Au trecut doi ani de atunci.*)

El (care s'a întors plin de frig, stă la gura sobei unde abia pălpăe câteva uscături de curând aprinse.) Nici un foc nu se pôte face în casa asta... Vii acasă trudit, înghețat, și trebuie să tremuri.

Ea (dând din umere și înaintând buzele.) Hm!... Pretenții încă!

El. Cred că atâta mi se cade și mie.

Ea. De, mai ia o slugă... Mărița și cu mine nu ajungem la tôte... Ori vrei să me omor slugindu-te.

El. De ce vorbești așa!... Știi că de așa puté, ar fi altmîntrelea... Dar ce vrei, nu-i și nu-i.

Ea. Așa?... Cum fac alții de au?

El. Fac și eu cât'un om.

Ea (cu dispreț.) Da!

El. Găsești cu nu muncesc destul ca să țin păcătoșa asta de casă?

Ea. De ce te-ai apucat s'o ții, decă nu ești în stare?

El. Aglae, dă-mi pace... (câscând) sânt ostenit!... A!... Dómne, Dómne!

Ea (aprindeându-se cu cât Ei i vorbește mai liniștit.) Da, ți-i ușor dtale!... Dta cauți numai de odihna dtale: să nu te superi cumva că-ți tulburi digestia... Puțin îți pasă de mine... me ții aruncată acolo într'un colț... și dta nu te veți tótă ȝiua acasă, umbli, alergi, veți ómeni... te mai iei cu una cu alta... eu vêd numai pe Mărița.

El. Eu... alerg!... și chiar de gust o fac... Pof-tim eși dta în locul meu și adu de cheltuielă.

Ea. Ia lasă... asta nu mai e viêtă, e iad...

El. Curat iad, Aglae... dar tu l'ai vrut.

Ea. Ba dta.

El. Ba dta.

Ea. M'ai înșelat.

El. M'ai prins în cursă... Bietul tată, bine te-a cunoscut.

Ea. De așa fi ascultat pe mama.

El. Hm! mama dtale... Bine făcea să te păzescă mai bine... Nu mi-ai fi sărit așa în cap.

Ea (în culmea mâniei.) Insulți pe mama mea! pe mama mea mórtă!! (plângend.) Ești un miserabil!

El. Ești o nebuună!

Ea (cu hohote.) Iată pentru ce am jertfit totul!

El. Aida!... vrea să ȝică, asta-i nărav? în tôte serile câte un bocet... Ce iad! Ce iad... Ai să me scoți din casă...

Ea. Ba eu m'oi duce decă-i fi tot așa de grosolan.

El. Pof-tim... pórta-i deschisă.

Ea (vorbind într'un suflet.) Să știi că m'am săturat... Nu vreau să-mi perd tineretea așa. dta ai de gând să me usuci pe picioroale, să me îngropi de vie; nu, eu să me trec înainte de vreme, pe când altele petrec, trăesc, își fac tôte gusturile; dar cine sânt ca să-ți bați joc de mine! Asta-i casă, asta-i odae pentru o femeie ca mine, asta-i rochie, nici o slugă nu umblă așa.

El. Îi fi voind numai mătase dta!

Ea. Să știi că vreau mătase.

El. Cu plăcere, când ei avé de unde.

Ea. De ce m'ai luat atuncea?

El. Ah! de ce te-am luat... Asta-mi ȝic și eu.

Ea. Am să-mi iau lumea în cap.

El. Ești nebuună!

Ea. Ești un miserabil!...

SCENA III.

(*El stă la o mész la Suvenir. Ține pălăria pe cefă și capetul bastonului în dreptal gurei. A bêtut mai multe beri și e fôrte vesel.*)

El (câtră un prieten care trece și nu-l vede.) Ei! Alecule, dar unde fugi de nu me veți?

Prietenul. Iaca! tu?... Bună séra, Mitică...

El. Te-ai întors din străinătate?

Prietenul. Dăcă me veđi aici... Dar cum de ești singur... Femeia ta?...
El. Aud?

Prietenul. E sănătoasă?

El. A! A! femeia mea... Me întrebi de femeia mea!... frumoșe lucruri a făcut dnei... Bé mai bine un pahar de bere...

Prietenul (mirat.) Cum?...

El. Băetel!... Doue halbe... s'a făcut dragul meu, s'a făcut...

Prietenul. Ce spui!... Și?...

El. De... me mângâi și eu cum pot, îmi alin suferințele vėduviei cu binevoitorul concurs al Rosei, șcii ocheșă ceea care...

Prietenul. Dar cum să face? trăiați așa de bine!

El. Toți trăesc grozav de bine... in fața lumii. Uf! când îmi aduc amintel!... Par că am inviat de când ne-am despărțit... Par că am intinerit cu douedeci de ani... Sânt liber, șcii tu ce-i libertatea? Insoră-te ca să-i simți gustul. Ce bine-i să nu mai veđi o față vecinic posomorită, să nu mai auđi tot vorbe cărtitóre... Acum trăesc și eu... uf! uf! (*cântând ironic.*)

«Tu care ești perduță in negra vecinicie».

Stea mândră»...

Nu mai vrei o bere?

Prietenul. Fie .. Uite, n'aș fi cređut.

El. Ce femeiei!... cocheta, nesațioșă, lucșoșă și mai ales mofțuroșă... tóte năravurile!

Prietenul. Și acum ce face?

El. Ph!... șcii eu!... Mi se pare că e tot cu Berlescu.

Prietenul. Judecătorul?

El. Da... și-a perduț ilusiele asupra negustorilor, se vede.

Prietenul. A fost și un negustor.

El. Sgărcia.

Prietenul. Piticul.

El. Pitic dar bogat... și numai asta visă dnei, s'ar fi vėndut și dracului pentru peteci.

Prietenul. Berlescu e băiat de trebă... Póte s'o ia.

El. Aș!... Se đice, dar nu cred. Așă s'a vorbit și de Tache.

Prietenul. Cum! mai este unul?

El. Acela a fost cel întėiu... A inceput deia corpul ofțeresc.

Prietenul. Vrea să đică trei până acum?

El. Și cei mulți inainte; dór numai de un an ne-am despărțit... Ce femeiei! Ce femeie... și am iubit-o!... Ce oi fi găsit la dēnsa... Prostul de minel! (*zărind de-odată pe un domn care a intrat cu doue dame.*) Pst! Pst!... (*sculiundu-se repede, către prieten.*) Vii și tu?... Uite Rosa și cu Mița... me așteptă.

(*Peste puțin El ese din grădină intovărășind pe Rosa și se intėlneșce cu Ea intovărășită de Berlescu. Privirile lor se incrucișcă, pline de ironie și dispreț.*)

EDGAR TH. ASLAN.

Dr. Lazar Dokici.

La 1/13 aprilie a. c. in Serbia s'a petrecut un eveniment care a surprins Europa. Minorenul rege Alesandru s'a proclamat pe sine majoren, a dimis pe regenti și a luat frânele guvernării. Se crede, că autorul acestui act a fost dr. Lazar Dokici, fostul educator al tinerului rege.

Dēnsul este un bărbat de cultură europeană, iubit atât la curte, cât și la popor, pentru caracterul seu deschis; e cunoscut și 'n literatură, căci a scris și tradus câteva lucrări.

Aceste calități eminente i-au deschis calea in consiliul de stat și ca atare a devinit educatorul lui Alesandru, avēnd increderea și a lui Milan și a Nataliei.

Dokici a petrecut cu luare aminte acțiunile antidinastice ale partidului liberal și le-a arătat atât regelui Alesandru, cât și exregelui Milan. Astfel s'a pregătit lovitura de stat din 1/13 aprilie.

Cu acēsta ocaziune regele Alesandru a dat portfoiul de prim-ministru lui dr. Lazar Dokici, funcțiune ce o ocupă și astăzi.

Pentru interesul ce avem față de regatul vecin al Serbiei, publicăm in fruntea foii nōstre de acuma portretul acestui bărbat de stat al Sērbilor.

Carmen Sylva intre copii.

Acuma, când regina-poetă Carmen Sylva își caută sănătatea in țermuri depărtate de țeră, improspetăm in memoria cetitorilor nōstri o scenă care s'a petrecut inainte de asta cu trei ani, tocmai pe timpul acesta.

Atunci dēnsa petrecea, tot spre a-și căută sănătatea, pe insula Werterland-Sylt, o insulă a Schleswigului, in marea nordică.

Petrecēnd acolo, augusta regină-poetă intr'o duminică ș-a adunat in giur de sine copfii insulei. Ilustrațiunea a doua represintă scena acēsta. Ea șede in mijlocul unei mulțimi de copii, cari îi sorb cuvintele, cu dragostea și naivitatea ce le are numai tineretă fragedă, și spune și spune, și ei tot ascultă și nu se mai satură.

Adevērul este, că dēcă vorbeșce Carmen Sylva, nici nu te mai poți gândi că esistă o altă lume; tóte sânt uitate in fața acestei incântătoare regine, care șcie a fermecă pe toți cei ce au ocaziunea de a se apropiă de dēnsa, fie in palatul ei de regină, fie ca simplă femeie, ori și unde se găseșce.

LITERATURĂ și ARTE.

Știri literare și artistice. Dl Miron Pompiliu, însănătoșat după o bōlă mai lungă de nervi, își arangēză pentru tipar poesiiile, dintre care cele mai multe s'au comandat in fōia nōstră. — *Bustul lui Adamachi* a fost comandat de Academia Română la un sculptor din Veneția; va fi gata in luna lui septembrie. — *Carmen Sylva* publică o poesie intitulată «Ketten» in albumul publicat in Italia in onōrea jubileului lui Cristofor Columb.

Scrieri despre Sinaia. Pitorēșca și romantică poziție a Sinaei a atras o mulțime de visitatori, dintre cari unii au și inceput să o descrie cu trāsături cât se póte de măgulitoare. O astfel de publicațiune are să iēsa in curēnd la Viena, tipărindu-se numai intr'un numer restrins de esemplare. Ea se va ocupă de regiunea Sinaei, iar intr'un capitol anume de castelul Peleş. Autorul este dl L. Bachelin, cunoscutul autor al unor articoli despre români publicați in revistele franceze. Acēsta publicațiune asemenea e scrisă in limba franceză. — «Din plaiul Peleşului» se numeșce o altă scriere, al căru autor este dl S. A. Babeș și care a apărut dillele aceste. Volumul acesta, intocmai ca cel precedent, cuprinde multe ilustrațiuni, descrie poziția topografică și

dă informațiuni privitoare la dezvoltarea uriașă ce a luat această parte a Carpaților. Este o lectură interesantă pentru turiști, cât și pentru cei ce vor să petreacă timp mai îndelung la Sinaia séu în impregiurimile ei.

U scurt. Pe când Academia Română nu voește să intre în discuțiunea întrebării decă trebuie séu ba să se scrie *u scurt* la sfârșitul cuvintelor, ministrul instrucțiunii publice din România a decis să oblige în viitor pe autorii de cărți didactice ca să le scrie cu ortografia Academiei, inse fără *u scurt*. Ori ce carte, care nu va fi astfel scrisă, nu va pute fi dată ca și carte de premii. De asemenea vor fi obligați pe viitor toți membrii corpului didactic, cari comunică cu ministerul, să se conformeze acestei îndatoriri.

Arta de a trăi. Atragem cu plăcere atențiunea cetitorilor noștri asupra unei cărți, care a apărut la Brașov sub titlul «Arta de a trăi», tradusă după Stugau (August von Schmidt) de dl I. G. Barițiu. Lucrarea conține o mulțime de sfaturi morale și filosofice, de urmat în viața de toate zilele, care pot fi cetite de o potrivă cu plăcere de tineri și bătrâni. Prețul volumului de 203 pagine, este 50 cr. și se află de vândare la librăria Ciurcu în Brașov.

Cetirea romanelor. O dșoră din Galați comunică câteva din răspunsurile ce a primit, în urma difertelor întrebări ce a adresat celor mai celebri romancieri și scriitori francezi. Emile Zola dă următorul răspuns dșorei, la întrebarea decă el o sfătuește să citescă séu nu, romanele sale: «Domnișoră, pe câtă vreme o tineră nu e măritată, depinde de părinții ei; când e măritată, e bine să cêră sfatul soțului ei. Părerea mea e, deci, că veți ceti operele mele, când părinții séu soțul dvostre ve vor da voie. Primiți ve rog, dșoră, incredințata considerație mele ceiei mai distinse. Emile Zola». La dorința dșorei de a avé autograful lui Alexandru Dumas, el îi trimite următoarele rânduri: «Decă s'ar pute supune ale sufletului, ca ale materiei, analizei chemice, ai fi spăimântat vedând cantitatea de ură și de dispreț care pôte să incapă în dragostea cea mai curată. Al. Dumas fiul». Jules Simon îi trimite următoarele rânduri: «Lumea e așa de puțin lucru, încât n'ai mai trebui să te ostenești ca să trăiești, decă n'ai pune eternitate în gânduri și simțiminte. Jules Simon».

Un sculptor român la Veneția. Aflăm că tinerul sculptor dl Vasilescu, a fost însărcinat cu facerea monumentului ce se va ridică la Ploești în memoria celor căduți în războiul dela 1877 din batalionul II de vânători. Dl Vasilescu are un frumos și mare atelier la Veneția și a fost însărcinat chiar de guvernul italian cu mai multe lucrări de arte ceea ce-i face onóre; asemenea aflăm că dsa va fi însărcinat cu facerea statuei dela palatul de justiție din București.

Almanacul cultelor. Dl C. Bilciurescu, funcționar la ministeriul de culte al României, va publică în curând la București «Almanacul cultelor pe 1893». Acesta va cuprinde notițele biografice ale tuturor înalților prelați din România, statistica cultelor române și străine, precum și personalul cultelor ortodoxe și străine din țeră.

O carte pentru popor. A apărut la Brașov, în editura librăriei Ciurcu o broșură intitulată: «Perirea a doi iubii, adeca Jalnica întâmplare a lui Priam și Tisbe», cărora s'a adaogat mai pe urmă «Nepotrivita iubire a lui Echo și Narcis» prin Vasile Aaron, jurat în marele principat al Ardealului, procurator, alcătuite și n versuri scrise. Retipărit după originalul din anul 1830. Prețul 12 cruceri.

TEATRU și MUSICĂ.

O nouă artistă română. S'a întors din Milan la București dra Medianu, care după ce a urmat cursurile conservatorului din București, și le-a perfecționat în timp de 2 ani în orașul muzicei. Dșora Median care va debută anul acesta într'un teatru din Italia, așa spun diarele italiene, promite să fie una dintre artistele române, cele mai vestite. De câte ori dăm astfel de știri, totdeauna ni se strînge înima de durere, că toate talentele române trebuie să-si caute existența în străinătate.

Corul vocal ort. român din Oravița-română va arangia, sub conducerea dirigintului seu George Jian, la ruga de St. Ilie, în teatrul de veră din grădina oteului «Coróna Ungariei» o producțiune. Programul: 1. «Arcanul», cor bărb. de V. Vasilescu. — 2. «Mórtea Eroului mare», legendă de Bolintineanu, musica de I. Vidu. — 3. «Ruga dela Chisnteu» comedie populară de Iosif Vulcan. Persónele: Ion Ursuț, plugar dl E. Iana; Florica, soțfa lui a doua, dra E. Păștilă; Paraschiva, fiica lui dra A. Copie; Trăilă Coșteaian fecior holteiu dl G. Pipelca; Achim Ghiju, prietenul lui dl C. Pavlovici; Efta Marcu, plugar dl C. Lazar; Rosalina, nevêsta lui dra A. Fometescu; Costa Hêrșu, insurățel dl G. Jianu; Gruia Goruianu, cișmar dl M. Jumanca; Șloim, preocupet de têrg dl C. Dure; Lica Sica, plăes dl I. Neda; Chira Crăciun, conducătorul corului dl I. Treicu, Chinezul dl I. Cotirlă, O fată de țeran dra M. Bistreanu, Altă fată dra A. Motea, Un covrigar dl E. Fara, Un turtar dl I. Ghitera. Coriști, coriște, popor. — 4. Overtură din opera «Vilhelm Tell» de Rosini, esecutată de orchestra. — Mihaiu Bravul și calul, tablou viu. După producțiune J.

Producțiune musicală-declamatorică în Poplaca. Cu ocasiunea serbării de 100 de ani a edificării bisericii din Poplaca, lângă Sibîu, la 4/16 iulie, s'a arangiat, sub conducerea învățătorului diriginte Ioan Banciu, o serată musicală-declamatorică, cu următoarea programă: 1. Cuvânt ocasional, rostit de parocul Coman Baca. 2. «Rugăciune de séră», de I. V. cântec în doue voci, esecutat de corul școlei. 3. «Cersitorul», poezie, declamată de un elev. 4. «Ca un glob de aur», cântec popular în trei voci, esecutat de corul școlei. 5. «Slănișna stăpânului», anecdotă populară, declamată de un elev. 6. a) «Sfêrșit de tómnă», de D. G. Diriac, cântec în o voce. b) «Séra», de I. V., cântec solo și cor în trei voci, ambe esecutate de corul școlei. 7. «Glasul străbunilor», poezie de I. N. L., declamată de un elev. 8. a) «Doina», cântec popular în o voce, cântat solo de un elev. b) «Trageți hora», de D. G. K., cântec în trei voci esecutat de corul școlei. 10. «Deșteptă-te române», în doue voci esecutat de corul școlei. După producțiune urmă petrecere cu joc.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Știri bisericicești și școlare. Pr. S.Sa episcopul Nicolae Popea al Caransebeșului a ținut visitațiune canonică în protopresbiteratul Panciovei, care a durat o săptămână și cu care ocaziune a sfințit și bisericile din Satul-nou și Dolove. — Dl George Moian, fost profesor la Sibîu, iar acuma în România, s'a trimis de cătră ministrul de culte dl Tache Ionescu în străinătate, ca să studieze lucrul de mână, ca apoi să se pótă introduce și în școlile din România. — La Iași la esamenle de bacalaureat s'au prezentat 100 de candidați și 30 de domnișóre candidate.

Esamenul școlii froebeliane române din Brașov, ținut în ziua de St. Petru, în sala cea mare a gimnasiului român, sub presiunea protopopului Ioan Petricu, după cum aflăm din «Gazeta Trans.», a avut un succes strălucit; conducătoarea, doamna Augusta E. Glodariu, a fost cu dreptul felicitată din toate părțile. Băieții și băețele au intrat în sală, în frunte cu doamna Augusta E. Glodariu, bătând în palme și cântând cântecul: «Hai, veniți frați și surori, să culegem mândre flori». Apoi profesorul dl. Ars. Vlaicu ținut o cuvântare, arătând fofosele acestei școlii. Apoi copilașii rostiră o rugăciune și începuseră esamenul cu diferite cântări și exerciții gimnastice; urmă ocupățiunea cu speteze; apoi jocul împreună cu cântecul «Pe câmpia cea verde» cu care copiii imitau pușorii. Jocul «O muscă jăcă prin vâzduh» a întrecut toată așteptarea. Jocul cu porumbelul asemenea a fost frumos. Esamenul s'a încheiat prin o rugăciune și prin un cântec și copiii au părăsit sala doi câte doi între aplausele publicului; iar doamna Glodariu s'a dus de le-a dat bonbone, ce le-a dăruit comitetul dela biserica St. Nicolae.

Seminariul Vancean de băieți în Blaș. Terminul concursului de primire în seminariul tinerimii gr. c. dela gimnasiul român din Blaș este 15 august n. Plata pe o lună e 12 fl., plătierea se face în două sêu patru rate înainte; tacsă de înscriere este 4 fl. Pentru plata de 120 fl. tinerii primesc locuință în institut și vipt întreg regulat, pentru întrebuițarea scaldei se va plăti pe an 1 fl.

O biserică nouă în București. Biserica Sărindar de pe Calea Victoriei, care de mai mult timp stă deschisă, se va dărîmă și în locul ei se va ridică alta. Guvernul rusesc a stăruit mult să cumpere tărîmul acela, ca pe el să clădească o biserică rusescă; înse primăria, considerând că biserica aceea e situată într-un loc de frunte al capitalei, unde nu se pofe introduce o limbă străină, n'a vîndut terenul nici chiar cu un preț fofte mare, care i s'a propus, ci va construi însaș acolo o biserică. Acesta se va face după planul bisericii Sf. Vladimir din Kiev; va avé patru fațade și în mijloc o mare cupolă.

Catedrala din Tergoviște se va restaură frumos. Serbarea punerii pietrei fundamentale s'a făcut cu mare ceremonie, în prezența ministrului de culte, dl. Tache Ionescu, care a telegrafiat regelui, dându-i sêmă de cele petrecute acolo. Regele a răspuns prin următoarea depeșă: «Ve mulțumesc de călduróresele urări și patrioticele cuvinte ce-mi trimiteți și pe care le primesc cu vie plăcere. Sînt fericit că lucrările vechei catedrale din fosta capitală a Munteniei s'au început și sper că în un timp nu prea depărtat se va tărînsi acest sfânt locaș. Carol».

Adunări învățătorești. În Oradea-mare la 7 iulie n. s'a ținut adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul consistoriului oradan. Întîiu s'a sevrșit chemarea Duhului sfânt prin părintele protopresbiter Toma Păcala, în biserica din piață. Apoi președintele Reuniunii, dl. avocat și secretar consistorial Nicolae Zigre, a deschis adunarea prin o cuvântare de avént înalt, prin care a arătat însemnătatea învățămîntului poporal și datoriiile învățătorului român față de tinerimea pe care o conduce. De față au fost aprópe la 120 de învățatori. S'au cetit rapórtel despre activitatea de peste an a celor 6 despărțeminte ale reuniunii, constatându-se prin tóte un spor îmbucurător. Preotul I. Serbu a cetit lucrarea sa intitulată «Despre cassele de păstrare școlare». S'a constatat, că

averea Reuniunii în bani se urcă la 85 fl. 56 cr., iar restanțele trec suma de 500 fl. În sfârșit s'au mai cetit două lucrări. — *Despărțemîntul B. Comloș* al învățătorilor gr. or. români din diecesa Arad va ținé adunarea sa generală în comuna Nereu, la 1/13 august, sub presiunea protopresbiterului P. Miulescu, notar Petru Baran. Între altele, învățătorii Petru Baran și Petru Avramuț vor ținé prelegeri practice.

C E N O U ?

Sciri personale. *Principelul Ferdinand al României* a fost proclamat ca protector al Societății pentru învățătura poporului român, cu sediul în București. — *Dl. dr. Victor Babeș* a fost decorat de guvernul francez cu «Legiunea de onóre» pentru meritele sale științifice. — *Dl. Duiliu Zamfirescu*, cunoscutul nuvelist și actual secretar de legațiune cl. II în România, s'a numit în postul de secretar de legațiune cl. I la Brusela.

Asociațiunea transilvană. *Despărțemîntul Dicio-Sânmartin* va ținé adunarea sa generală la 30 iulie în Dicio-Sânmartin, sub presiunea dlui Vasile Zehan, secretar dl. I. P. Macavei. — *Despărțemîntul Alba-Iulia* se va intruni în adunare generală în Alba-Iulia la 1 august; adunarea s'a convocat de dl. Rubin Patița. — *Despărțemîntul selăgean-chiorean* va avé adunare generală în Șomcuta-mare, la 10 august, sub presiunea vicariului Alimpiu Barbolovici, secretar dl. C. Maniu.

Dl. dr. Lucaciu în temnița din Sătmar. Reul tratament la care dl. dr. Vas. Lucaciu a fost supus în cele dintîiu zile ale internării i-a sdruncinat mult sănătatea. O bolă de ochi s'a declarat și medicul a stăruit că este absolut necesar ca prizonierul să iésă cel puțin odată pe di, la aer curat. Administrațiunea s'a supus acestei prescripțiuni. Două cereri adresate autorității de cătră dna Lucaciu cerénd să se indulcescă asprul regim la care soțul ei feră supus în închisóre, au fost zadarnice. La sgomotul făcut de presa străină, dela 2 iulie, se permite lui Lucaciu de a-și procură hrana de afară și a primi odată pe săptămână, persoanele cari doresc să-l vedă.

Procese amânate. *Procesul «Tribunici»*, care avea să se pertracteze la 18 iulie la tribunalul cu jurați din Cluș, s'a amânat din cauza că redactorul-răspundător dl. Baltes n'a primit la timp actul de acusațiune. — *Procesul Replicei*, intentat dlor drd. A. C. Popovici, Eugen Brote și Nicolae Roman, ca răspânditori ai replicei, s'a amânat în urma recursului de nulitate al acusațiilor.

Manifestul studenților români. Studenții români dela universitățile din București și Iași au adresat cătră studenții universitari din străinătate un manifest prin care espun situația politică a românilor din regatul Ungariei și cer binevoitórea intervențiune pe lângă puterile statului lor: nu cer acesta numai în numele românismului amenințat, dar o fac în numele învățăturilor întelepte și luminate, cari încăldesc sufletele tuturor, în numele binelui omenesc, care suferé de a se vedé desprețuit, o fac ca element de ordine în numele păcii, în numele civilizației acestui veac bétrân.

Artiștii români și un birtaș grec. Diarele galatene aduc informațiuni despre un mare scandal provocat de birtașul grădinei «Cafenóua centrală» cu numele Temistocli, față de trupa română dela Teatrul Național din București de sub direcțiunea dlui Leonescu. Trupa eră datóre să plătescă birtașului 30 la sută din vinitul reprezentațiilor; din cauza timpului ploios inse

reprezentățiunile mergeau reu, deci trupa a convenit cu birtaşul să-i plătească 110 lei plus musica pentru fiecare reprezentațiune, ceea ce s'a și făcut cât timp trupei, din cauza timpului nefavorabil, îi mergea reu. Joia trecută inse trupa a incasat vr'o 1600 lei, dl Temistocli se supără gróznic acum că nu mai avea cei 30 la sută și incepù a șicaná pe artiști. Trupa română se intrunì, bărbați, dame, copii in grădină pentru repetiții. Dl Temistocli vré să dea afară trupa. Acesta nevoind să éasă, dl Temistocli năvăli cu servitorii și asociatul seu Nicoli Zisu asupra artiștilor cu bastóne, scaune, cuțițe. O scenă înfiorătoare se produce; dl Leonescu abiá a scăpat cu viață, dar rânit cu hainele și cămașa ruptă; dlui Cârja i s'au făcut mai multe tăeturi de cuțit in palmă și i s'au rupt hainele. Ceialalți artiști au suferit asemenea lesiuni mai mult séu mai puțin grave. Damele și copiii plângeau, țipau intr'un mod sfâșietor. A intervenit parchetul, poliția și numai astfel bietii artiști au scăpat cu viață. Parchetul a arestat mai mulți servitori.

Palatul poștelor in București. La anul se va incepe construirea palatului poștelor și telegrafelor in București. Palatul va fi construit după planurile dlui arhitect Săvulescu pe piața Constantin-Vodă și va costá 4.000.000 lei; el va fi terminat in 2 ani.

Clima lunié iunie in România. Institutul meteorologic din București ne trimite următoarele informațiuni: Numerósele și abundantele ploii din cursul acestei luni au produs inundațiuni in mai multe părți ale țării. Pe alocurea seménăturile au fost distruse; in cea mai mare parte inse ele sânt de o rară frumuseță, cea ce promise o recoltá superbă. Ca și precedentele luni, temperatura lunié iunie a fost cu unul și chiar doué grade mai coborită decât temperatura normală. La București unde această temperatură este egală cu aprópe 31 de grade, acum ea a fost mai mică decât 19 grade. S'au semnalat din unele localități niște uragane care au produs stricăciuni considerabile. Printre acestea vom citá uraganul din Craiova care a avut loc in ziua de 3/15 iunie la 4 ore p. m. O mulțime de case au fost desvélite, copaci au fost desrădăcinați și garduri și stâlpi de telegraf au fost răsturnați. In timpul uraganului plóia a fost insoțită cu grindină in mărimea oului de porumbel.

Necrológe. *Artistul Luchian*, unul din cei mai bătrâni artiști români, care mai mult de 50 de ani a delectat publicul ieșan cu talentul seu, a incetat din viață la Iasi in săptămâna trecută. — *Maria Maximilian n. Roman*, soția dlui comisar de poliție din Brașov Laurentiu Maximilian și fiica dlui căpitan pensionat Ludovic Roman tot de acolo, a reposit la 15 iulie la băile din Tușnad; inmorméntarea s'a făcut la Brașov in 17 l. c.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. *Correspondența internațională din Parma* publică un articol in care se ocupă de cauza românilor din Transilvania și Ungaria, precum și de procesele intentate de curénd in contra românilor. — *Statua revoluției franceze* se va aședá la Paris la Pantheon. Lucrarea e deja terminată de sculptorul Falguière. Monumentul se va compune din trei statui mari simbolisând Libertatea, Egalitatea, și Fraternitatea. La dreapta acestor figuri mari e represintată Legea și Renumele; la stânga, un soldat cu o spadă in mână. In sférșit, pe trepte, o femeé ingenunchiată, cerénd Libertatea. — *Lui Guy de Maupassant*, marele scriitor francez, care a murit in spitalul de nebuni, i se va ridicá la Paris o sta-

tuă. — *Prințul Scipio Borghese*, fiul prințului Paul, șeful celebrei familii Borghese, declarat acum e anul in stare de faliment, s'a logodit acum cu miss Wanderbilt, fata regelui drumurilor de fer din America. Ea are ca zestre 80 de milióne de fr. Prințul Scipio e locotenent de artilerie. In chipul acesta familia Borghese a scăpat de faliment. — *Un om de peste o sută de ani*, Paul Avon, a fost condamnat de tribunalul din Sidnei in Anglia, pentru că a fost aflat beat pe stradă. Bătrânul a fost condamnat la cinci franci amendă séu la cinci minute de inchisóre. A preferat să stea la dubă cinci minute. — *Un deputat irlandez*, dl Deasy, a fost urmărit inaintea juraților pentru infidelitate cătră nevastă. De și lucrul s'a redus la o incercare de a sărutá pe slujnică, fiind prins de stăpână, a fost osândit la 650 fr. amendă și nevoit să-și dea demisia din deputáție. — *Reichstagul din Berlin* a adoptat proectul militar cu 201 voturi contra 185, pentru care a fost disolvat reichstagul trecut. — *Scupcina sərbă* a hotărít să pună sub acusă ministeriul Avacumovici.

Victimile nunții ducelui de York. Nu este serbare mare poporală care să nu facă victime printre mulțimea care caută, in schimbul a multor pericole, să-și satisfacă curiositatea. Căsătoria ducelui de York și a prințesei Mary a costat pe poporațiunea Londrei tot atât cât a costat pe parizieni turburările întâmplare mai dílele trecute. 210 persóne au fost luate și conduse la spital, căci au leșinat séu au fost loviți de insolație, din grămada de lumé ce se striviá sub un sóre arđetor in lungul străđilor. O femeé cu totul inăbușită a murit. In Fleet street un om a cădút dela o feréstră și a ramas mort pe loc, un altul a fost omorit de căderea unei pietre a unui stabiliment. In Hyde-Park, un bătrân soldat in retrageré și-a frânt mâna suindu-se pe un grilaj spre a vedé mai bine pe regina. In fine un locotenent la Life Gurdsa marchisul Sinibaldi, de serviciu in impregiurimile Malbourg-House, a cădút de pe cal in momentul unei ingrămădiri de ómeni și a fost rânit fórte grav. Marele serbări sânt niște mici bătălii.

Congresul fumătorilor. Fumătorii de tutun s'au intrunit in congres la Dusseldorf. Acesta este curiositatea care ocupă actualmente totá presa germană. In ziua de 1 iunie a avut loc prima ședință, a doua va fi in curénd. Programa serbării a fost astfel ficsată: Primire cu musică la gară a societății fumătorilor cari vor luá parte la congres; solemn cortegiu și primire in oraș, apoi mare fumare festivă. etc. Toți participanții la aceste serbări vor trebui să apară fumând totá ziua pipe séu țigări și sânt de preferat țigările de foi.

Calindarul săptămânei.

Dum. a 9-a după Rosalii, Év. dela Mateiu c. 14, gl. 8. a inv. 9.			
Diua sêpt.	Calindarul vechiu	Căhind. nou	Sórele
Duminecă	11 Mart. Eufemia	23 Apolonia	4 36 7 36
Luni	12 M. Proclu și Ilarie	24 Christina	4 37 7 35
Mărți	13 † Sob. Arch. Gavriil	25 Iacob. Ap.	4 38 7 34
Mercuri	14 S. Ap. Achila	26 Anna	4 40 7 31
Joi	15 MM. Ghiric și Iulita	27 Berhold	4 41 7 29
Vineri	16 Mart. Antinogen	28 Inocențiu	4 42 7 27
Sâmbătă	17 † Mart. Marina	29 Marta	4 43 7 26

Cu numărul 26 s'a incheiat semestrul ianuarie-iunie. Rugăm pe toți aceia cari țin să aibă foia noastră și in viitor, să ne răspundă costul de abonament, — ori să ne napoieze nr. acesta, ca să-i ștergem dintre abonanții noștri.

UMOR și SATIRĂ.

Păpăra.

Doi amici se întănesc. Se intrăbă, se cercetăză de sănătate. Apoi unul din ei țise:

— Eil ce te faci, tu, ađi? Unde a se petreci sėra?

— Astăđi sũnt invitat la mėsă la un amic al meu intim. Dēcă vrei, vino și tu; el șede in strada Frĩntă, nr. —; avem să petrecem bine la el.

— Dară eu cunosc pe amicul teu numai din aude; cum a să merg eu la mėsă la el?

— Ce-ți pasă? El este un om cum se cade; și te va priimi bine, când va aude că-mi ești amic. La 6, ore punct să fi acolo.

Amicul acesta se întăneșce cu altul; și cređend că in puterea amiciei amicului seu va putė fi priimit la mėsă și celalalt amic, îl invită dar și îi și spuse ora prescrisă.

Acesta iară, basat pe ce îi spusese amicul seu, invita și el pe altul, și așă mai departe, până veni sėra.

La ora mesei amfitrionul nostru așteptă cu mare mulțumire să-i vie amicul, carele nu intărdiă d'a veni. Dară remase surprins când vedũ, că după dēnsul vine altul, după acesta altul, până ce se află in fața a doue-spredece musafiri.

Ca să să domirėsă de acėstă neașteptată onóre, amfitrionul se adresă către invitatul seu:

— Cine este domnul? amice.

— Domnul este un amic al meu, pe care l'am invitat ęnsu-mi, incredințat de bunătatea dumitale și basat pe amicia nōstră.

— Prea bine. Dară domnul cine este?

— Este un amic al amicului meu.

— Și asta bine. Dară domnul?

— Amicul amicului acestui domn, care și ei imi este amic. In astfel de chip se făcură recomandațiile, până la cel din urmă.

Vedēnd că astfel merge trėba, domnul casei se coboră in culnie și dă ordinele trebuincioșe pentru ospet.

După cātva timp, gazda își poști la mėsă pe toți musafirii, cunoscuți și necunoscuți.

Aceștia, cum vedură arangiamentele mesei, se așteptau la un ospet forțe elegant și copios. Curățenia mesei, a serviciului, și regula cu care erau aședate lucrurile fiecare la locul seu, le ațită și mai mult apetitul.

Se aședară la mėsă și bucatele incepură a sosi in castrone mari, curate și scumpe.

— Ce este asta ce se puse pe mėsă? scumpul meu amic, intrebă invitatul pe gazdă.

— Acėsta este păpară, dragul meu prieten. Ea deschide apetitul.

— Prea bine; dară ceea ce se aduse acum in cestălalt castron, ce este?

— Păpăra păpărei.

— Bine. Dară ceea ce vine după acėsta?

— O păpară, a unei păpare a păpării.

Și tot astfel merse lucrul până la castronul al doispredecelea.

Musafirii, de unde se așteptau la cine șcie ce, furē nevoiți a męcă păpăra.

UN CULEGĂTOR TIPOGRAF.

Profes. — Cum îți esplici analiza imediată la vin?

Elevul. — Când Ana și Lisa vine imediat la vin!

Iar ceva din America.

Americanii vedēnd că accidente de drum de fer se inmultesc, s'au silit intēi ca să le pótă impedică și neputēnd reuși, compania de drum de fer a publicat in vagone și prin țiare următorul anunț:

«De ađi inainte la fiecare din trenurile nōstre, va fi adăogat un vagon-capelă in care un popă se va ține la dispoșitia acelora cari, in urma vre-unui accident de drum de fer, s'ar găsi in pericol de mōrte pentru ca să se aibă dreptul de ajutorul religios se va plăti o tacșă de doi dolari.

«Un om de lege va fi de asemenea in fiecare tren și care va putė in cas de trebuință, să primescă dispoșitiile testamentare ale călătorilor».

Duhovnicul bun.

Intre prietene:

— Dragă, poți tu să-mi recomanđi un duhovnic bun?

— Ai multe pėcate de mărturisit?

— De! cam așă.

— Dēcă e așă, ia-l pe al meu. Poți să-i spui tot, e surd.

Servitorul cu minte.

Domnul vrė ca tabloul să fie pus la drėpta; nevėstă-sa vrė ca el să fie pus la stānga. Dar dl porunceșce formal servitorului seu, ca el să fie agățat cum țice dēnsul.

Acesta bate un cui la drėpta. Dar in urmă mai bate și unul la stānga.

— De ce ai bătut și cuiul acesta? intrebă dl.

— Ca să nu mai aduc scara māne, după ce dl s'ō împacă cu dna și o fi de părerea ei, raspunde servitorul.

O bucurie.

Papa — Ionel! ce aș trebui să fac eu ca să-ți procur ađi o plăcere? e țiua onomastică a ta!

Ionel. — Să faci ca dascălul să fie bolnav vr'ō lună de țile.

La școlă.

Dascălul. — Dđeu a făcut lumea in 6 țile! — Petrache spune pentru ce este duminica serbătōre?

Petrache. — Pentru că n'avem școlă!...

Dascălul. — Nu-i drept, spune tu, Ionel!...

Ionel. — Pentru că atunci mergem cu toți la grand-papa la mėsă, mama nu face māncare, bunicul a spus că va șterge duminicile din calendar!...

Chimia.

Prof. Ce este diamantul, unde se găseșce, cum se prețueșce?

Đșoră. — Este cel mai prețios juvaer, se găseșce la bijoutieri, se estiměză cu căratul după frumuseță!

Proprietar, redactor respunđător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG & COMP. ORADEA-MARE.

